

LaborFlows: Infrastruktury przepływów siły roboczej przez magazyny w Europie

W ciągu ostatnich 50 lat idea stałej pracy zapewniającej godne życie uległa erozji dla wielu Europejczyków. Obietnica „godziwej płacy” – wystarczającej, aby utrzymać pracowników i ich rodziny – osłabła; coraz więcej osób odczuwa trudności w wiązaniu końca z końcem, nawet będąc zatrudnionymi. Praca stała się bardziej niepewna, płace uległy stagnacji lub spadły, a nierówności wzrosły. Poważne zakłócenia gospodarcze, takie jak kryzys finansowy z 2008 r. i pandemia COVID-19, negatywnie wpłynęły te wyzwania. Ich konsekwencje, w połączeniu z erozją pracy, miały dalekosiężny wymiar społeczny nakładając się na trendy jak spadający wskaźnik urodzeń, starzenie się populacji i dotkliwe niedobory siły roboczej w całej Europie.

Aby lepiej zrozumieć rzeczywistość pracy, LabourFlows wprowadza nową perspektywę dla zrozumienia pracy i zatrudnienia. Zamiast tradycyjnej interpretacji pracy jako statycznej relacji między pracodawcą a pracownikiem, projekt interpretuje ją przez pryzmat przepływu „siły roboczej” i bada infrastrukturę, która ułatwia ten przepływ. Podejście to, oparte na teorii infrastruktury, analizuje kluczowe systemy umożliwiające te przepływy, jak: (ponad)narodowe regulacje, infrastrukturę materialną wspierającą przepływ ludzi, sieci społeczne oraz pośredników łączących pracowników z pracodawcami. Zrozumienie tych infrastruktury daje olbrzymie możliwości poznawcze: tradycyjne ramy analizy miejsc pracy mają tendencję do wąskiego skupiania się na relacji pracodawca-pracownik i nie uwzględniają złożonego współdziałania aktorów materialnych i niematerialnych, którzy utrwalają brak trwałości i stabilności pracowników na rynku pracy. Koncentracja na infrastrukturach pozwoli ujawnić kluczowe role odgrywane przez różnych aktorów: agencje pracy, organizacje społeczne, lokalne władze, regulacje polityczne ale też i rodziny pracowników czy sieci społeczne.

Celem projektu jest opracowanie podejścia infrastrukturalnego pokazującego jak model pracy jest tworzony i utrzymywany w ramach współczesnego globalnego kapitalizmu. Projekt koncentruje się na empirycznym badaniu infrastruktury społeczno-materialnej, kluczowych aktorów i praktyk, które ułatwiają przepływ siły roboczej. Wizją projektu jest sformułowanie nowych ram teoretycznych, innowacyjnej metodologii badawczej i spostrzeżeń empirycznych, rzucając światło na to, w jaki sposób te infrastruktury mogą być kwestionowane, ponownie przywłaszczane lub przekształcane, aby zaproponować wizję przyszłości dla siły roboczej i pracy.

LabourFlows jako źródło empirii obiera branżę magazynową w sektorze logistyki. Branża ta oferuje cenną perspektywę dla odkrywania infrastruktury, ponieważ w ostatnich dekadach doświadczyła znacznego wzrostu, jednocześnie w dużym stopniu polegając na ręcznie, sezonowo sterowanej fluktuacji pracowników. Magazyny często bazują na zatrudnieniu grup marginalizowanych, w tym migrantów. Globalnie, logistyka funkcjonuje w oparciu o tzw. węzły – strategiczne lokalizacje, w których towary są przechowywane w magazynach przed dystrybucją. Te centra nie tylko odzwierciedlają przepływ towarów, ale również ukazują, w jaki sposób ludzie są kierowani do i z niepewnych, prekarycznych miejsc pracy.

Komponując się w kryzys zatrudnienia, obecnie wiele europejskich magazynów boryka się z niedoborami siły roboczej, co stwarza wyjątkową okazję do ujawnienia i lepszego zrozumienia tych ukrytych infrastruktury. Infrastruktury najczęściej stają się widoczne dopiero wtedy, gdy zawodzą, zakłócając obsługiwane przez siebie przepływy. LabourFlows ma na celu zbadanie przepływów siły roboczej w trzech centrach logistycznych: w Polsce, Belgii i Austrii. Porównanie tych kontekstów pozwoli na głębsze zrozumienie różnorodnych infrastruktury umożliwiających niepewną pracę i różnic w sposobie ich działania. Analizując, kto i co utrzymuje te systemy oraz w jaki sposób są przekształcane lub napotykać opór, projekt ten ma na celu ujawnienie ukrytych fundamentów niepewnej pracy, podkreślenie ich wpływu na coraz bardziej zróżnicowaną siłę roboczą oraz zbadanie szerszych implikacji społecznych tej dynamiki pracy.